

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 105PP/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123013024
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Turák
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123013024.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Michalom Turákom, v trestnej veci odsúdeného O. Š.G., nar. XX.XX.XXXX v K. G., trvale bytom B., K. W. XXX/X, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 13.11.2023 v Piešťanoch, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona sa návrh odsúdeného O. Š., nar. XX.XX.XXXX v K. G., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia Hrnčiarovce nad Parnou o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/11/2021 zo dňa 05.05.2021 a trestným rozkazom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 10.10.2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 11.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Tos/17/2021 zo dňa 24.02.2021, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/11/2021 zo dňa 05.05.2021 bol odsúdenému O. Š. (ďalej len „odsúdený“) pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona a iné, uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, na ktorý trest odsúdený nastúpil dňa 12.07.2022.

Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 10.10.2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 11.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Tos/17/2021 zo dňa 24.02.2021, bol odsúdenému pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1, písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, na ktorý odsúdený nastúpil dňa 12.07.2023. Uvedený trest má odsúdený predpokladane vykonať dňa 12.01.2025

Lehota k tomu, aby mohol byť podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody odsúdenému plynie odo dňa 12.10.2023 (po výkone 1/2 trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T/11/2011 a 1/2 trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21T/76/2019), teda po výkone súčtu pomerných častí obidvoch jemu uložených a nariadených trestov odňatia slobody.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy, konkrétne návrh odsúdeného, lustrácia ZVJS, odpis z registra trestov, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 10.10.2019, uznesenie Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/76/2019 zo dňa 11.11.2020, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2Tos/17/2021 zo dňa 24.02.2021, hodnotenie ÚVTOS a skrátenejší výpis klienta.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 17.10.2023 vyplynuli aj nasledovné podstatné skutočnosti. Odsúdený bol dňa 26.07.2022 premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „ústav“) na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B,“ kde sa nachádza doposiaľ. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody v predchádzajúcom ústave nie je v pedagogickej dokumentácii bližšie hodnotené, nevyskytli sa žiadne negatívne poznatky. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou je jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, až na jeden prípad menej závažného charakteru, keď mal neporiadok v skrinke. Príkazy a nariadenia príslušníkov plní a rešpektuje, v kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Osobnú a kolektívnu hygienu dodržiava, chodí riadne usstrojený a dbá o svoj zovňajšok. V osobných veciach si od pozornosti už udržiava náležitý poriadok. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. V pedagogickej dokumentácii ma evidované tri kladné poznatky súvisiace so všeobecným rozvojom osobnosti. Doposiaľ bol trikrát disciplinárne odmenený, a to dňa 09.12.2022 pochvalou za plnenie pracovných povinností, dňa 27.03.2023 mimoriadnym povolením návštevy za rozvoj osobnosti a naposledy dňa 13.07.2023 mimoriadnym povolením návštevy za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. V čase osobného voľna prevažne sleduje televízne programy, počúva rozhlasové vysielanie, číta knihy, noviny a časopisy a hráva spoločenské hry. Zo športov preferuje posilňovanie s vlastnou váhou. Do oddielových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája pravidelne. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že svoj voľný čas trávi v rámci svojich možností zmysluplne. Odsúdený je pracovne zaradený od 11.08.2022 na vonkajšom pracovisku s dohľadom Les Korp Bratislava. Na jeho pracovnú morálku neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky. Podľa potreby a určenia je zapájaný aj do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Odsúdený vyrastal v úplnej rodine. Otec I. Š., matka H. Š., rod. Ž.. Má šiestich súrodencov. Po absolvovaní základnej školy ďalej v štúdiu nepokračoval, má len základné vzdelanie. Vystriedal viaceré zamestnania, pričom pracoval ako pomocný pracovník na stavbách a operátor výroby. Pred výkonom trestu pracoval brigádne v kovošrote. Je slobodný, otcom dvoch maloletých detí. Vyživovaciu povinnosť nahlásenú nemá, nie je uvedený v rodných listoch ako otec detí. Kontakt udržiava všetkými dostupnými formami komunikácie s rodičmi, družkou, súrodencami a deťmi. Po ukončení výkonu trestu sa plánuje vrátiť bývať na adresu trvalého pobytu. Odsúdený je individuálnymi pohovormi vedený k rešpektovaniu a dodržiavaniu základných spoločenských ako aj interných noriem platných v ústave s dôrazom na dodržiavanie ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa a zákonných noriem. V zaobchádzaní s odsúdeným sa osvedčuje situačne direktívny prístup, s následnou kontrolou zadaných úloh. V rámci edukácie je podporovaný v sociálne adaptívnych vzorcach správania. V individuálnej práci je vedený k rešpektovaniu morálnych noriem spoločnosti a k posilneniu racionálnej kontroly. K svojmu trestnému činu verbalizuje kritický postoj, je schopný analyzovať a identifikovať okolnosti, ktoré ho viedli k páchaniu trestnej činnosti. Bolo uvedené, že odsúdený plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je vyhodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. V súčasnosti nie je voči odsúdenému vedené ďalšie trestné stíhanie. Záverom bolo konštatované, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, a preto ho riaditeľ odporučil podmiennečne prepustiť.

Z vyjadrenia zástupcu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na verejnom zasadnutí okresného súdu vyplynulo, že v hodnotení vo vzťahu k odsúdenému neprišlo k žiadnym zmenám a záver zostáva nezmenený.

Z odpisu registra trestov a oboznámených rozhodnutí súdu, na podklade ktorých je odsúdený aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ 7-krát súdne trestaný, za čo mu boli ukladané rôzne druhy trestov, pričom v minulosti bol už vo výkone trestu odňatia slobody.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že odsúdený nespĺňa druhú materiálnu podmienku podmiennečného prepustenia, pričom v tomto smere poukázal na jeho trestnú minulosť, z ktorej je zrejmé, že ide o špeciálneho recidivistu trestného činu krádeže, ktorý dostal opakovane šancu na vedenie riadneho

života v podobe ukladania podmiennečných trestov, ktorú však nevyužil, čo napokon vyústilo do uloženia nepodmiennečného trestu, resp. premeny pôvodne podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody. Je zrejmé, že odsúdený dokáže svoje správanie korigovať na zákonom požadovanú úroveň reguláciou, či už priamo vo výkone trestu, resp. pod hrozbou premeny podmiennečného trestu odňatia slobody. Účelom podmiennečného prepustenia nie je, aby odsúdený viedol riadny život len počas skúšobnej doby, ale aby viedol riadny život natrvalo. Bol toho názoru, že riziko recidívy je v prípade odsúdeného príliš vysoké.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí uviedol, že má za to, že jeho klient splnil tak formálne, ako aj materiálne náležitosti na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Taktiež pripomenul jeho hodnotenie z ÚVTOS, ktoré je pozitívne a odporúča jeho klienta prepustiť. Je toho názoru, že ÚVTOS a jeho pracovníci vedia dostatočne posúdiť skutočnosť, či odsúdený iba simuluje dobré správanie, alebo sa naozaj dobre správa a aký je jeho postoj k svojej trestnej činnosti. Odsúdený má rodinné zázemie, do ktorého sa môže vrátiť, má maloleté deti a jeho doterajší zážitok z VTOS je podľa neho najväčšou zárukou, že sa k trestnej činnosti nevráti. Vie, že odsúdený má niekoľko trestných záznamov a podmiennečné tresty ho nedokázali napraviť, avšak z tohto nemožno automaticky dedukovať, že odsúdený je nenapraviteľný, a že sa nenapravil práve teraz. Niekoľko ľudí sa môže napraviť na siedmykrát, niekto ani na dvadsiatykrát a niekto, kto má prvý VTOS a je podmiennečne prepustený na slobodu sa tiež nemusí napraviť a dostane sa tam znovu. Toto sú iba hypotetické otázky a odpovede a to sa od stola môže zdať jasné, ale znovu pripomenul, že profesionáli, ktorí dozorujú odsúdených pri ich VTOS toto vedia zrejme lepšie posúdiť, preto sa prikláňa k názoru vedenia VTOS a navrhol odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu s dostatočne dlhou skúšobnou dobou, prípadne obmedzeniami, ktoré stanoví súd.

Odsúdený na verejnom zasadnutí v konečnom návrhu uviedol, ľutuje svoju trestnú činnosť a chce by napraviť svoj život.

Podľa § 415 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa a trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného, na verejnom zasadnutí.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>> a <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>> a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>>.

Okresný súd po oboznámení sa so spisovým materiálom na verejnom zasadnutí, predovšetkým však s návrhom na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, odpisom z registra trestov, hodnotením ústavu na výkon trestu, skráteným výpisom klienta a príslušnými rozhodnutiami zistil, že návrh odsúdeného nie je s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona dôvodný.

Z týchto zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je súčasné splnenie 3 podmienok, v preskúmvanej veci tých, že odsúdený už vykonal potrebný súčet pomerných častí uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje príliš veľké riziko jeho recidívy. Pri rozhodovaní okresný súd prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený vykonáva svoj trest.

Čo sa týka splnenia prvej (formálnej) podmienky, v prejednávanom prípade, okresný súd zistil, že táto splnená bola, nakoľko odsúdený už vykonal potrebný súčet pomerných častí postupne mu uložených a nariadených trestov odňatia slobody.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je však okrem splnenia formálnej podmienky nevyhnutné súčasné (kumulatívne) splnenie dvoch materiálnych podmienok a to, že plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje svoje polepšenie, a to schopnosťou viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak v danom prípade sa táto podmienka tiež javila ako splnená. Z hodnotenia ústavu nevyplývajú žiadne také negatívne poznatky týkajúce sa správania sa odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody, ktoré by mali na posudzovanie zo strany okresného súdu podstatný vplyv. Možno tak konštatovať, že odsúdený svojím správaním počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie. Je to zvýraznené aj tou skutočnosťou, že bol trikrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol a je tiež pracovne zaradený bez zaznamenania negatívnych poznatkov na jeho pracovnú morálku.

Pokiaľ ide o splnenie tretej (materiálnej) podmienky, t. j. predpoklad, že odsúdený bude po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život a nebude sa dopúšťať opätovne protispoločenskej činnosti, predovšetkým trestnej činnosti, ktorú okresný súd vyhodnotil ako zjavne nespĺnenú, je potrebné uviesť, že už z vyššie uvedeného zákonného znenia vyplýva, že či odsúdená osoba bude alebo nebude viesť riadny život po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody možno iba odhadovať, resp. vysloviť v tomto smere určitú prognózu, po vyhodnotení všetkých známych relevantných skutočností, ktoré sa viažu k osobe odsúdeného, pričom táto prognóza u odsúdeného, ako vyplýva z vyššie uvedeného hodnotenia je menej priaznivá, keď existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený nepovedie na slobode riadny život a existuje pre spoločnosť veľké riziko jeho recidívy.

Negatívny charakter má predovšetkým správanie a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ 7-krát súdne trestaný s tým, že v minulosti bol už vo výkone trestu odňatia slobody.

Povaha trestných činov spáchaných odsúdeným, pre ktoré bol pôvodne, ale aj v súčasnosti je vo výkone trestu a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu trestných činov, spolu so závermi hodnotenia odôvodňujú záver o existencii vysokého rizika jeho recidívy. Možno teda konštatovať, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli u odsúdeného k opakovanému páchaniu trestných činov, a preto aktuálne nie je splnený ani predpoklad vedenia riadneho života na slobode.

Okresný súd v čase rozhodovania nevzhladol dostatočný stupeň resocializácie u odsúdeného, čo by odôvodňovalo podmiennečne ho prepustiť na slobodu bez potreby vykonať zvyšok trestu odňatia slobody. Ani samotné zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia samo o sebe nestačí na to, aby mohol okresný súd nepochybne konštatovať, že odsúdený v prípade jeho podmiennečného prepustenia na slobodu povedie v budúcnosti riadny život. Odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním v podmienkach ústavu na výkon trestu síce preukázal polepšenie, ale na naplnenie účelu trestu predpokladaného Trestným zákonom bude potrebné na odsúdeného naďalej pôsobiť výchovnými prostriedkami počas výkonu celého trestu.

Účelom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je pokračovanie v prevýchovnom a resocializačnom procese odsúdeného v iných podmienkach (na slobode). V tomto smere musí mať okresný súd, ktorý o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje dostatočne osvojený skutkový záver o tom, že si odsúdený pobyt na slobode zaslúži. Okresný súd v tomto smere prihliada nielen na hľadisko odsúdeného spočívajúce v tom, že ďalšie obmedzenie jeho osobnej slobody nie je nevyhnutné, ale i na potrebu ochrany jednotlivých objektov skutkovej podstaty trestného činu (záujmov chránených Trestným zákonom) pred potenciálnym páchatelom ďalšej trestnej činnosti.

V prípade odsúdeného je teda resocializačná prognóza nepriaznivá a je možné zhodnotiť, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí doposiaľ dostatočne takým výchovným vplyvom, aby bol schopný viesť na slobode riadny život. V jeho prípade prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Nie je dôvod sa rozumne domnievať, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

Z vyššie uvedených dôvodov rozhodol okresný súd tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia. Oznámením uznesenia sa rozumie buď jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo dorúčením rovnopisu uznesenia. Sťažnosť sa podáva na tunajšom súde, rozhodovať o nej bude Krajský súd v Trnave. Podaná sťažnosť má odkladný účinok.